

Egil Husby, 30.01.2026

Jeg har hatt fire barn på en friskole, og er svært skuffet over at regjeringen i dette utvalgets mandag og sammensetning (og også i annen kommunikasjon) trekker opp et skille mellom oss (i den offentlige skolen) og dem (i de private skolene). Det verdimeessige ladete begrepet "fellesskolen" signaliserer at det bygges fellesskap på innsiden, mens de som er på utsiden bidrar til splittelse og segregering.

Det er faktisk feil, og det bidrar til splittelse. Det er faktisk feil fordi mangfoldet i de private skolene i det store og det hele er like stort som i de offentlige (viser tall fra SSB, for eksempel). Jeg er ganske trygg på at den skolen vi har sendt våre barn på, har en større variasjon i elevenes bakgrunn (geografisk, kulturelt og sosioøkonomisk) enn den lokale, kommunale skolen. Men det bygges kanskje likevel ikke fellesskap i den private skolen? I tillegg er det slik, som både regjeringen og utvalget vet, at de private skolene mottar finansering fra det offentlige, at de må tilby "jamngod" undervisning og at de derfor i stor grad bruker samme læreplanene som i den offentlige skolen. De er altså del av den samme offentlige "utdanningsinfrastrukturen" som de kommunale skolene.

Mest alvorlig er det likevel at når regjeringen deler skoler (og dermed foreldre og elever) opp i en "oss og dem", hvor "vi" er fellesskolen og de andre står på utsiden, så signaliserer man noe normativt: Det er bedre å velge fellesskolen. Hvis du sender barna dine på en friskole, bidrar du til segregering og til å svekke fellesskapet. Det er et dypt urettferdig signal til de som av mange ulike grunner velger friskoler for sine barn, og det virker ideologisk drevet, men også ganske unødvendig. Er det ikke ønskelig å utvikle hele skole-Norge? Det som blir gjeldende for den offentlige skolen vil uansett i stor grad også bli gjeldende for de private, så hvorfor ikke ta de med "innenfor", både spesifikt i utvalget og debatten, men også i måten man snakker på?

I et samfunn som ellers verdsetter mangfold, er det rart og skuffende at regjeringen aktivt tar valg for å underkjenne verdien av mangfold i skolene. Hvis de hadde tatt seg bryet med å snakke med barn, foreldre og ansatte som har valgt friskoler, ville de finne at disse i veldig stor grad verdsetter dette mangfoldet, og muligheten til å velge en skole som er "jamngod" med den kommunale, men likevel litt annerledes. Isteden velger man altså å trekke opp et skille og plassere disse elevene og foreldrene på utsiden av "fellesskolen". Det blir man tolerert, men ikke inkludert.